

10 поширених запитань щодо в'їзду в Німеччину з України - реєстрація, дозволи на проживання та роботу, соціальні виплати, подальші подорожі

22/03/2022

Конфлікт, що відбувається в Україні, та Директива ЄС про масовий наплив переміщених осіб (2001/55/ЄС), яка від початку застосовувалась в цьому контексті, викликали багато запитань у тих, хто залишив Україну, роботодавців та осіб, які бажають допомогти. Потік інформації та наявність великої кількості джерел ускладнили розуміння страждалих осіб про те, що робити. Нижче ми зібрали відповіді на найбільш поширені запитання щодо в'їзду в Німеччину, проживання, роботи та соціальних виплат.

1. Чи можуть особи, які залишають Україну, в'їхати до Німеччини без дозволу на проживання/візи?

Громадяни України можуть подорожувати до Німеччини і залишатися там без візи 90 днів. Вони повинні мати біометричний паспорт. Наразі в'їзд дозволений навіть без такого паспорта, але тоді зазвичай поліцією проводиться процес ідентифікації.

2. Чи повинні громадяни України подавати заяву про надання притулку?

Ні, це не є потрібним. На підставі рішення приймати переміщених осіб відповідно до статті 5(1) Директиви Ради 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту з негайною дією, особам, які залишають Україну, буде надаватися дозвіл на проживання відповідно до статті 24 (Надання дозволу на проживання з метою тимчасового захисту) Закону Німеччини про перебування (*Aufenthaltsgesetz*) після подання відповідної заяви.

3. Які правила для осіб, які вже перебували в ЄС на законних підставах до 24 лютого 2022 року?

Відповідно до інструкцій, наданих Федеральним міністерством внутрішніх справ Німеччини (*Bundesministerium des Innern und für Heimat – BMI*), тимчасовий захист також поширюється на тих, хто залишив Україну незадовго до 24 лютого 2022 року або залишався в ЄС незадовго до цієї дати, наприклад був у відпустці, у гостях у родичів або працював, і не зміг/не може повернутися в Україну через конфлікт.

4. Куди звернутись українцям з метою отримання тимчасового захисту відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування?

Як правило, відповідальним є орган з питань імміграції в місті, в якому заявники мають звичайне місце перебування. Ви можете знайти відповідний орган, ввівши назву міста або поштовий індекс [тут](#). До деяких органів можна подати заяву онлайн через реєстраційний портал, спеціально створений для цієї мети, наприклад до [Земельного відомства з питань імміграції](#) (*Ausländerbehörde LEA*) в місті Берлін, або подати її під час первинної реєстрації. Бажано звернутися на веб-сайт відповідного муніципалітету чи міста.

5. На який термін видається дозвіл на проживання відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування?

Тимчасовий захист надається максимум до 4 березня 2024 року.

6. Чи мають особи, які залишають Україну, дозвіл працювати в Німеччині?

Так, дозвіл на проживання, який має бути виданий відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування, автоматично дає право його власнику займатись індивідуальною діяльністю або бути працевлаштованим. Коли дозвіл на проживання буде виданий, орган з питань імміграції внесе до нього інформацію, що працевлаштування дозволене, навіть якщо немає перспективи конкретного працевлаштування. Це означає, що окремий дозвіл на роботу від іншого органу не потрібний.

7. Скільки часу триває процес оформлення дозволу на проживання відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування?

Це залежить від уповноваженого органу з питань імміграції. Однак, орган з питань імміграції може спочатку (після подачі заяви) видати довідку про тимчасове проживання (*Fiktionsbescheinigung*), відповідно до якої працевлаштування дозволене ще до того, як буде виданий фактичний дозвіл.

8. Які правила при працевлаштуванні?

Як тільки буде отримано дозвіл на проживання відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування або довідку про тимчасове проживання, можна починати

працювати. У будь-якому випадку необхідно укласти письмовий трудовий договір. Це може бути договір на виконання «міні-роботи», договір стажування або «звичайний» трудовий договір відповідно до трудового законодавства Німеччини – у цьому випадку все так само, як і при працевлаштуванні громадян Німеччини. Як правило, при таких трудових відносинах здійснюються відрахування на соціальне страхування та сплата податку на прибуток. Роботодавці повинні зареєструвати своїх (нових) працівників в державних органах. (Нові) працівники з України, ймовірно, ще не матимуть, наприклад, номера соціального страхування в Німеччині; він буде надісланий їм поштою автоматично Пенсійним фондом Німеччини (*Deutsche Rentenversicherung*), як тільки роботодавець їх зареєструє – тут також все так само, як і з працівниками, які є громадянами Німеччини. Однак, роботодавець повинен занести до справи працівника копію дозволу на проживання або довідки на тимчасове проживання та дотримуватись їх термінів дії.

9. Що потрібно зробити українцям, щоб отримати соціальні виплати?

Особи, які залишили Україну і потребують допомоги, можуть отримувати соціальні виплати, починаючи з дня прибуття і не потребуючи при цьому дозволу на проживання (наприклад, відповідно до статті 24 Закону Німеччини про перебування). Єдина вимога для цього – реєстрація в пункті первинного прийому. Реєстрація (також іменована «первинна реєстрація») також можлива по всій Німеччині в будь-якому органі з питань імміграції або Федеральній поліції Німеччини (*Bundespolizei*). Після реєстрації видається документ про прибуття (*Ankunftsnachweis*), з яким можна подати заяву на соціальні виплати до місцевої служби соціального забезпечення (*Sozialamt*) відповідно до Закону Німеччини про Пільги для Шукачів Притулку (*Asylbewerberleistungsgesetz – AsylbLG*).

10. Чи можливо далі подорожувати в межах ЄС?

Громадяни України, які в'їхали до країни-члена ЄС (яка також є країною Шенгенської зони) без візи за біометричним паспортом можуть вільно подорожувати в межах Шенгенської зони та залишатися до 90 днів (протягом 180 днів).

Якщо країна-член ЄС вже видала дозвіл на проживання, таке проживання дозволене в інших країнах-членах ЄС протягом цього періоду часу. Переїзд до іншої країни-члена ЄС для проживання вимагає дотримання законодавства цієї країни. Як правило, отримати дозвіл на роботу в іншій державі нелегко.